

ליהודה כהן, מנהל בית
הילדים בנתניה, יש יותר
מ־250 ילדים ומאות נכדים
// עניין אישי, יוסף ארנפלד

אתגרת

בשבע 1017 | ב' במרחשוון תשפ"ג, 27.10.22

ההר הטוב

מהי התכונה שמאפיינת את תושבי הר חברון, האם יש דרך לנצח את האנרכיסטים ומי הממשיך
האמיתי של דוד המלך ודוד בן־גוריון? ♦ יוחאי דמרי, ראש מועצת הר חברון, חוגג ארבעים שנה
למועצה שניצחה את הסטטיסטיקות ואת תנאי השטח המאתגרים // דביר עמר

צילום: נירי ברמי

למה מצאתי את עצמי עם
דמעות בעיניים מאחורי
הפרגוד בבחירות האחרונות

// איה קרמרמן

לא חבל לפספס את השנה?

זו ההזדמנות שלכם להירשם ברגע האחרון

תואר שני M.Ed.

חוגי הלימוד בתואר השני:

הוראת המתמטיקה | ניהול וארגון מערכות חינוך
חינוך מיוחד בהתמחויות: לקויות למידה ולקויות מורכבות
תנ"ך | תושב"ע | מחשבת ישראל | חינוך יהודי

תואר ראשון B.Ed. והסבת אקדמאים להוראה

חוגי הלימוד בתואר הראשון:

חינוך מיוחד | לשון | אנגלית | ספרות | גיאוגרפיה
אזרחות | תושב"ע | מתמטיקה | מדעי המחשב
מדעי הטבע | היסטוריה | לימודי א"י | תקשורת
תנ"ך | מחשבת ישראל

הרצוג. לדעת. לחנך.

להרשמה: 077-9915237 או היכנסו לאתר המכללה: herzog.ac.il

עוברים את החורף
עם בריאות
ברמה אחרת

לוקחים את החיסון
ולא את הסיכון

מתחסנים נגד שפעת
ומגינים על בריאותנו ובריאות משפחתנו

לקבלת החיסון ניתן לתאם תור באתר, באפליקציה ובמוקד.
החיסון ניתן ללא עלות וללא הפניה

מאוחדת
רמה אחרת

***3833**

k.meuhedet.co.il

ידידיה מאיר
yedidyameir@gmail.com

הכליה של חילי

חילי טרופר הוא איש מקסים. אבל כשנמצאים בקלפי חייבים להבין את האירוע

1 זה הולך להיות טור קצת קשה לכתבה. הרי השבוע יש לי מטרה ממוקדת. לא לרגש, לא להצחיק, לא לבקר, לא לשתף בחוויות, לא להתרפק על זיכרונות. רק לשכנע. להניע לפעולה. עכשיו, בשביל לשכנע אתה אמור לפנות אל המושכנע בטוב. להקשיב לו, לכבד אותו, להבין לרחשי ליבו, להסכים לפחות עם חלק מטיעוניו. אפילו להחמיא לו. בטח שלא להעליב. ואז בסוף, לשטוח את טיעוניך בתקווה שמשוה ייכנס אל ליבו. אבל כשאני בא ימים ספורים לפני בחירות כה גורליות, אחרי תקופה כה קשה, לכתוב טור שמיועד לעיניהם של אנשים שמבחינה אידאולוגית שייכים לימין ועד לרגע זה לא הבינו למה הם חייבים ללכת להצביע ביום שלישי - איך אפנה אליהם בטוב? איך לא אעליב?

יותר מזה: עם איזה טיעון אני כבר יכול לבוא? הרי בקמפינים פוליטיים יש תמיד את נשק יום הדין. את הסרטון האחרון שמפרסמים רגע לפני הבחירות. סרטון ההפחדה. תראה מה יקרה כאן אם חלילה נפסיד. לפעמים מעבירים את המסר הזה באמצעות עיתון דמה. קופצים קדימה במכונת הזמן ומדפיסים באותיות אדומות את הכותרות שעלולות להיות אם לא תלכו להצביע. לרוב מדובר בכותרות מופרכות ומוגזמות לגמרי. זאת הרי בדיוק המטרה: להפחיד, לזעזע, להוציא מהאדישות.

אבל בשנה האחרונה המציאות עלתה על כל עיתון דמה. זה היה הרבה יותר חמור מכל מה שיוכלו לדמיין. בכל חזית שהיא: ארץ ישראל, עם ישראל, תורת ישראל. בכל משרד ממשלתי. אין אפילו צורך להתחיל לפרט מה עשה יאיר לפיד, מה עשה בני גנץ, מה עשה אביגדור ליברמן, מה עשה ניצן הורוביץ, מה עשתה מרב מיכאלי, מה עשתה תמר זנדברג, מה לא עשה עמר בר-לב, מה עשתה יפעת שאשא-ביטון, מה עשה עודד פורר, מה עשה נחמן שי, מה עשה עידן רול, מה עשה יאיר גולן, מה עשה מיקי לוי, מה עשה מנסור עבאס. נדמה לי שדי בעצם הזכרת השמות האלה.

ומה יקרה אם חלילה נפסיד? אם החבר'ה האלה ייבחרו שוב, והפעם לקדנציה מלאה? וסליחה על החזרתיות, אבל כל שם כאן חשוב, כל שם כאן הוא עולם ומלואו: מה יעשה אז יאיר לפיד, מה יעשה בני גנץ, מה יעשה אביגדור ליברמן, מה יעשה ניצן הורוביץ, מה תעשה מרב מיכאלי, מה תעשה תמר זנדברג, מה לא יעשה עמר בר-לב, מה תעשה יפעת שאשא-ביטון, מה יעשה עודד פורר, מה יעשה נחמן שי, מה יעשה עידן רול, מה יעשה יאיר גולן, מה יעשה מיקי לוי, מה יעשה מנסור עבאס?

2 ואחרי כל זה, יש אנשים שלא מבינים שאסור להישאר בבית? הרי זה בדיוק מה שיוכל להציל את המצב, עוד שני מגדטים של אנשים שהם חלק ממחנה הימין, חלק מהגוש האמוני. רק שהם - משום מה - לא מתכוונים ללכת להצביע. ואני באמת מנסה להבין את ה"משום מה" הזה. מה זה? עצלנות כמו שאבחן העליב ריקלין? אסקפיזם? תחכים יותר? נקמנות? חוסר אחריות? אדישות? ייאוש? טיפשות?

כשמדובר במאות אלפים קשה לדעת. אני מניח שכל התשובות נכונות. אלה ועוד. כל נמנע והסיפור שלו. אבל כאן אתם נכנסים לתמונה. אתם זה אומר אלה שלא עצלנים ולא אסקפיסטים ולא אדישים ולא מיואשים, ובעיקר אכפתיים (הנה, אתם רואים, לכם קל לי מאוד להחמיא). פעם, בשביל להשפיע על אנשים לצאת להצביע הייתם צריכים ללכת למטה בחירות, להתנדב, להסיע, לתלות שלטים, לנסוע לעצרות בחירות, לעמוד בצמתים, לערוך חוגי בית, לעבור מדלת אל דלת. אני לא מזלזל בכל הלוגיסטיקה הזאת גם היום, וכל הכבוד למי שלוקח בה חלק. אבל היום יש דרך הרבה יותר קלה ופשוטה להביא בוחרים, והיא לא דורשת שום מאמץ פיזי. אתם לא צריכים לצאת מהבית, אפילו לא לקום מהספה.

מה אתם כן צריכים? לעבור על רשימת אנשי הקשר שלכם בווטסאפ, ולנסות לחשוב מי מהמכרים או מבני המשפחה שלכם עלול להישאר בבית. אל תחפשו מאות אנשים. רק ארבעה או חמישה. איתם תדברו, עליהם תנסו להשפיע. זה המטה שלכם. אלה גבולות הגזרה. זוכרים את הפעולות המדהימות של אלפי המתנדבים במטה 'פנים אל פנים' לפני משאל המתפקדים בליכוד? היום אפשר לעבור למטה 'ווטסאפ אל ווטסאפ'. ושוב, ברור שיש חשיבות לפנים אל פנים. אדרבה, אולי

"לא יהיה חלק ממדינת ישראל הריבונית". מרב מיכאלי מדברת על כבישי י"ש"

פעם, בשביל להשפיע על אנשים לצאת להצביע הייתם צריכים ללכת למטה בחירות. היום יש דרך הרבה יותר קלה ופשוטה להביא בוחרים, והיא לא דורשת שום מאמץ

באמת תקומו רגע מהספה ותדברו עם השכנים בבניין. אבל זה לא חובה. אפשר לעשות את זה וירטואלית.

3 תופעתו לגלות כמה אנשים פתוחים לשמוע. כלומר, לא כולם. יש כאלה שיש להם תיאוריות בנויות היטב. הם ייתנו לכם הרצאה מתישה הכוללת נתוני הצבעה והסכמי עודפים ושברי אחוזים שמוכיחים נחרצות שמה שנכון עכשיו הוא דווקא לא להצביע. בסדר, עזבו אותם, תמשיכו הלאה (ואם אתם שואלים אותי? עזבו אותם לא רק ביום הבחירות. עזבו אותם בכלל). אבל הרוב באמת מתלבטים, קשובים וישמחו לשמוע את דעתכם. אתם עשויים להיתקל גם בכמה כאלה שאין להם שום מושג. או בגלל שהם עולים חדשים שרק עכשיו קיבלו תעודת זהות, או בגלל שהם לא בדיוק עוקבים אחרי החדשות, או בגלל שהם חושבים שעדיין מצביעים בשני פתקים. עם האנשים האלה הכי חשוב לדבר.

זה מה שאני באופן אישי עושה כבר כמה מערכות ביום הבחירות. זה גם קל מאוד, גם חשוב מאוד, וגם נותן לך תחושת סיפוק. אתה חלק מהמערכה. לא סתם יושב בבית ועוקב באיבססיביות אחרי החדשות. ובואו, ביום הבחירות עצמו אין באמת חדשות. רק ביום שאחריו. אז בהחלט יש חדשות. דרמטיות. אבל ביום הבחירות כל אחד מאיתנו יכול לקבוע מה יהיו החדשות האלה. והאם הן יהיו דרמטיות לטוב או דרמטיות לרע.

4 עד כאן למה חשוב ללכת להצביע. אבל הרי לא מספיק רק ללכת להצביע. צריך להצביע נכון. אחרת באמת עדיף לא להצביע. וכאן אני דווקא כן מצליח להבין את התחושות של קבוצה לא קטנה במגזר: אלה שהלב שלהם במקום הנכון, אבל קשה להם להצביע לבן גביר. קשה להם להצביע לסמטריץ'. קשה להם להצביע לביבי. קשה להם להצביע למירי רגב. קשה להם להצביע לדרעי. קשה להם להצביע לגולדקנופף. קשה להם להצביע לאייכלר. כל אחד ודמות הדיוקן שתראה לו בקלפי.

אני מה זה מבין אתכם. לא אחשוף כאן לאילו מפלגות הצבעתי במהלך חיי, אבל תמיד היו בהן דמויות בולטות שנחרדתי מהמחשבה שהן אלה שייצגו אותי. כן, נחרדתי. זאת המילה. הרי כשאתה משתייך למיעוט - ולא משנה כרגע אם אתה מהמיעוט הדתי-לאומי או המיעוט החרדי - אתה מייחס הרבה יותר חשיבות לנציג שלך. ובצדק. הוא הפנים שלך כלפי כל העולם שבחוץ. הוא זה שייצג אותך לא רק בהצבעות ובוועדות (דוקא נראה לי שדווקא בהיבט הזה אפשר לומר בהכללה, שיש לגוש המאמץ אחלה נציגים שעושים עבודה פרלמנטרית מצוינת),

הפוליטיקאים שנבחר ביום שלישי הקרוב הם גם אלו שיוזמנו לטלוויזיה כשיחפשו נציג של המגזר הנרדף שלנו. אותם יכירו, אותם ישמעו, לא אותנו. אנחנו נותנים להם בקלפי את הקול שלנו, והם נותנים לנו בכל הקדנציה את הקול שלהם. והקול שלהם לא תמיד נעים.

יש מי שנוטים לזלזל בבוחרים האלה שמתקשים להצביע למישהו שהוא לא בדיוק הם. מה, אתה בוחר פה בת זוג? כולה חבר כנסת. די לפיינשמקריית. אני אישית חושב שזה לא מגיע ממקום מתפקד ואנין אלא באמת מאכפתיות לאיך ייראה המגזר הקטן שלי בעיני שאר העולם. מי יהיו הפנים שלו.

5 רק מה לעשות שאנחנו נמצאים במערכת בחירות גורלית שלא מאפשרת לנו את הפריבילגיה הזאת, לבחור אנשים שהם מאה אחוז כוס התה שלנו. איך כתב השבוע איש הפרסום אסף פאסי על בן גביר? "הוא לא כוס התה שלי בכל נושא, אבל אני מוכן לשתות גם מים אם החלופה היא רעל".

יש פה מאבק איתנים בין שני גושים. זה סיפור הרבה יותר גדול מנציג נחמד כזה או אחר. וגם מנציג לא נחמד כזה או אחר. צריך להבין את האירוע: אם גוש הימין לא ינצח הפעם, חלילה, אנחנו בבעיה הרבה יותר גדולה מאשר בעיית הסגנון של בן גביר/רגב/גולדקנופף. יש פה מלחמה על הכול שחייבים לנצח בה. וראינו מה קורה כשאנחנו מפסידים, או אפילו כשאנחנו רק לא מנצחים ניצחון מוחץ. ראינו מה אפשר לעשות בשנה אחת של ממשלה כזאת. כמה אפשר לחוקק, לשנות, למנות, לפטר, לקצץ, למחוק, להדיר, להתעלל, לדרוס.

בטור הזה לא הזכרתי מעשים מסוימים של חבר כזה או אחר בממשלה. אי אפשר לפורטם כי רבים הם. אבל אי אפשר בלי להזכיר את התשובה של שרת התחבורה מרב מיכאלי לפני ימים אחדים על השאלה בערוץ 12 בדבר מצב הכבישים ביהודה ושומרון. "חבל להשקיע במקום שבסופו של דבר הוא לא יהיה חלק ממדינת ישראל הריבונית", היא ענתה בפשטות. שימו לב לטון. היא לא יצאה במתקפה נגד חצי מיליון יהודים שגרים ביהודה ושומרון. לא. היא אמרה "חבל להשקיע". אנחנו אוטוטו הרי הולכים לעשות לעפרה מה שעשינו לכפר דרום. לאלקנה את מה שעשינו לחומש. אז למה להשקיע בתשתיות לשם? לא חבל? זה בעצם כביש שמוביל לשום מקום.

"הימין די שאנן", כתב בתגובה למיכאלי אדם גולד, "אבל חשוב לא להדחיק: השמאל ממש לא חייב לפנות את יו"ש באיזשהו אקט דרמטי עם טקס פומפוזי והסכמים רשמיים. זו רק אפשרות אחת. למעשה, בדרך להחרבת ההתיישבות היהודית ביהודה ושומרון, הרבה יותר פשוט להפוך את חיי התושבים לסיט מתמשך. להעלים דונם ועוד דונם. להרוג עז ועוד עז. במקום להסתבך עם הסכמים ופיצויים ומחאות וגיבוש רוב. הרבה יותר פשוט להעלות את המחיר. הרבה יותר נוח ליישב, להקפיא ולהפקיר. להעלים עין מההשתלטות על שטחי C. לחנוק יישובים עם בנייה פלסטינית לא חוקית. לנרמל אינספור פגיעים ביום. לעצור תקציבים ולהפוך כבישים למלכודות מוות. זו לא רק תיאוריה, זה בדיוק מה שמכאלי וגנץ עושים".

6 אני שומע את הדיבורים על חילי טרופר. אני מבין אתכם. חילי טרופר הוא אכן איש מקסים. הוא אחלה נציג. הוא עושה כבוד למגזר ויש לו רוזמה חינוכי נהדר. ואתם גם מזכירים שוב ושוב את העובדה שהוא תרם כליו. אני הכי לא מזלזל בזה. אני מעריך אותו על זה. אבל כשנמצאים בקלפי חייבים להבין את האירוע. מה המשמעות הרחבה של הצבעה למחנה הממלכתי. מה הסכנות. הצבעה בבחירות היא לא לחבר כנסת מתלהם וגס רוח כזה, או לחבר כנסת תורם כליו אחר. ההצבעה היא לגוש המאמץ או לגוש מדינת כל אזרחיה. זה הסיפור. זה כל הסיפור, ואין בלתי. כשאתה מצביע לטרופר, אתה מצביע למרב מיכאלי, אתה מצביע לוליד טאהא. אין פה מפלגות, יש פה רק גושים. וטרופר בחר לצעיר בגוש של ניצן הורוביץ ותמר זנדברג במקום בגוש של יריב לוין ויואב קיש. אז אל תוכיחו שכל הקלישאות על המגזר התמים הזה, שלא מבין בפוליטיקה, נכונות. תהיו חכמים ותסתכלו במציאות נכונה. תרומות הכליה המרגשת של טרופר הצילה חיים של אדם אחד, אבל שותפותו עם מחנה אוסלו ג' עלולה לסכן חיים של אלפים. ●

אשור & more

שידוכים הם האחריות של כולנו

אוריאל והודיה נעמן, 22, 27
הצליחו לשדך 13 זוגות של חברים!

תכירו את קרן

ההשקעה שלכם בקולא השידוכים

קרן של ערבות הדדית, שמזמינה את כולנו להיות חלק,
להיות שותפים בהקמת בתים

תגמול כספי למשדכים • בי"ס לשדכנים • ארגון גג לשדכני מוסדות

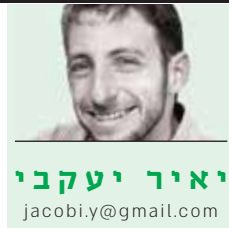
הצטרפו לקרן בהשקעה חודשית של 36 ש"ח

חושבים
עליהם,
מתפללים
עליהם,
מה עוד
אפשר
לעשות?

לפרטים והצטרפות
חפשו בגוגל ובפייסבוק "תכירו"

#3 יו
ונפא

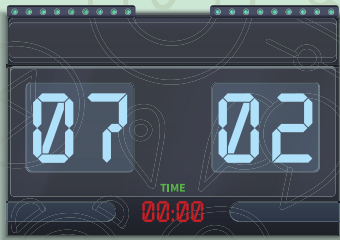
יאיר יעקבי
jacobi.y@gmail.com

יד אחים שלוחה לפיפ"א

אומרים שהתפוח לא נופל רחוק מהעץ וטוב שכך, שהרי אם התפוח היה נופל רחוק אז ניוטון היה ממשיך לישון כרגיל וכולנו היינו עכשיו מרחפים בחלל האוויר בלי גרביטציה. ואם לא איבדתי אתכם כבר במשפט הראשון של הטור הזה, אז הרשו לי לגשת ישיר לנקודה: בני בכורי, שאמור לשאת את המטען הגנטי שלי שכולל, פרט לעקמת, גם תכונות אופי ונטיות לב, הודיע לנו לאחרונה שהוא הולך לבני עקיבא. אז נכון, אמא שלו הייתה מדריכה, אבל אבא שלו שיחיה היה חניך למשך חודשיים ואז נעלם לבלי שוב. איפה מעשה אבות סימן לבנים איפה? קשה לתאר את גודל האכזבה. אבל ניחא, חשבתי לעצמי, הוא נותן צ'אנס סמלי לתנועה ובוודאי כמו אביו לפניו בתוך חודשים בודדים הוא יתקפל ויעביר את נעורו במשחק פיפ"א בבית עד שיבוא לקחת אותו בכוח לבקו"ם. אבל לא היא. לפני כמה שבועות ניגש אלינו הילד והודיע שהוא יוצא למסע סוכות. זה כבר היה הקש ששבר את גב הגמל שכאמור, מראש הייתה לו עקמת. החלטתי שאין מנוס, איאלץ לחרוג ממנהגי ואשכרה לחנך את הילד. "דע בני אהובי", פתחתי כמו בקונטרס כדי שהילד יוריד את המגננות שלו, "בידוע שבני עקיבא בני עקיבא עבודה זרה, כל מדריך כל חניך יש לו חברה". "החלק הראשון לא נכון", ענה היעקבין הצעיר, "והחלק השני בעזרת השם". מה נגיד. התפוח הזה לא רק שנפל רחוק מהעץ, הוא גם הצמיח כנפיים (כנראה כמענה אבולוציוני לנפילות התכופות) ועף עד שנחת סמוך לעץ אפרשזיף. אשתי לקחה אותי הצידה ובמתק השפתיים הידוע שלה ניסתה לדבר אל ליבי. "אתה אידיוט", היא פתחה בשבח, "תפסיק לכפות על הילד את הבעיות שלך, הוא הולך למסע סוכות". "אבל מה לגבי בטיחות???" לקחתי אותה לפרוצדורה, "ילדים בני 16 ישמרו על הילד שלי במסלול ברמות מנשה?" "לאאאאא, כי כשאתה שומר עליו אני מה זה רגועה". תגידו מה שתגידו, אם היעקבניית מתחילה עם סרקזם אפשר לסגור את הבאסטסה. מה גם שהאלטרנטיבה להיות בעצמי עם הילד בבית לא מאוד קרצה לי. אז אישרתי את הטיול שאף אחד לא באמת שאל אותי לגביו, והחלטתי שלכל הפחות עליי להיות המבוגר האחראי. הלכתי על הבוקר עם הילד למקום המפגש שנקבע, כדי לדבר עם המדריך בטרם היציאה לדרך ולוודא שהוא אכן על זה ושהמסע מאובטח ומתוכנן כראוי. כאן העובדה שבעצמי לא הייתי בבני עקיבא שיחקה לרעתי, כי אנחנו הגענו לתחנה בשעה היעודה בעוד כל שאר החניכים והמדריכים התחילו לטפסף רק שעתיים מאוחר יותר. כשהמדריך הופיע החלטתי להפחיד אותו קצת כדי שיבין את גודל האחריות. סוף סוף אני גבר בן ארבעים אוטוטו.

"דע בני אהובי", פתחתי כמו בקונטרס כדי שהילד יוריד את המגננות שלו, "בידוע שבני עקיבא בני עקיבא עבודה זרה, כל מדריך כל חניך יש לו חברה". "החלק הראשון לא נכון", ענה היעקבין הצעיר, "והחלק השני בעזרת השם". מה נגיד. התפוח הזה לא רק שנפל רחוק מהעץ, הוא גם הצמיח כנפיים ועף עד שנחת סמוך לעץ אפרשזיף

שכנים שלי אמרו
בחור סביב מכסה
מנוע פתוח אל
נישתי לעצור וסאלתי
"מה הפציה?" ואז
כולם ביחד נקרו
מחוק פלוס
שכנה שסתם עברה
בסביבה, ואם זה
לא סימן לכך שכיפור
הרחק מאחורינו אל
אני לא יודע מה כן

מאמן מכבי חיפה: אנחנו מרשימים ששיחתנו מדינה שלמה.
מראיין: הפסדנו 7:2 לפריז.
מאמן מכבי חיפה: גם צרפת זו מדינה.

הסתירה בין ידיעה ובחירה:
אם אנחנו יודעים שבסוף יהיו
עוד בחירות, האם אנחנו
באלות בוחרים?

- מה אתה עושה ביום הבחירות?
- הולך לים.
- השתעצת? חשוב להצביע גם אם אתה לא
- לאמרי שלם עם אף מפלגה.
- התכוונתי שהקלפי שלי בים, אני מצביע בים.
- אה, מעולה למי אתה מצביע?
- פתק לבן כולם מושחתים ממם

אנש נבני יונתן להי חלוצי בנייה

אחוזת יונתן ביד בנימין

הגענו לכאן מירושלים ואנחנו מאד מרוצים
מהמקום מהאווירה, מהאנשים והדבר הכי חשוב השקט.
לא חווינו כזה רוגע מעולם.

זהבה ומתניה מירושלים

3 דקות
מכביש 6

בית כנסת ומרכז
מסחרי במתחם

נוף כפרי
ואוויר נקי

מרכזי קניות,
תרבות ובריאות
במרחק הליכה

קהילה פעילה
ואיכותית של אנשים
טובים, כמוכם

דירה מרווחת
במיקום מרכזי

אשחר & more

חזון קהילתי חדש לבני+55

חפשו בגוגל:

www.ahuzatyonatan.co.il

אחוזת יונתן יד בנימין

0723950738

אחוזת יונתן
החיים החדשים שלכם

דביר שרייבר
dvirbe7@gmail.com

פותר את ידיך ומצביע

אם גם הפעם גוש הימין לא ישיג 61 מנדטים, יש לי חשש כבד שאני יודע למה זה יקרה

"די עם ההפחדות. גם על בנט אמרו שהוא ילך עם השמאל".
"והוא באמת הלך איתם".
"בגלל ביבי", מתעקש מנשה, "בסוף כולם אותו דבר - פעמיים בשנה הולכים לבחירות, פעמיים בשנה מזיזים את השעון ובסוף הכול נשאר בדיוק כמו שהיה".
"אתה רציני?" הם אומרים לו, "אין הבדל אם השמש שוקעת בחמש או בשמונה?"
"לא מאמין יותר לאף אחד", הוא מסכם את השיחה, "בכל מקרה הקול שלי לא ישנה שום דבר".
בסתר ליבו הוא מקווה שבעוד חצי שנה נחזור לשעון קיץ ויהיו עוד פעם בחירות, ואז בנט יחזור מגלות מבצרו ויילחם את מלחמותינו ויגאלנו מצרותינו ומבור גלותנו ויבנה בית הבחירה ויחיה מתים, אבל עד אז אין, פשוט אין למי להצביע.

עם זה בסך הכול עמות

בסופו של דבר מנשה לאמשה לא הלך להצביע, או הלך ושם פתק של שקד, או של קארה, ואחרי שתמה ספירת הקולות התברר שלימין חסר בדיוק קול אחד כדי להגיע למנדט ה-61. מאותו רגע החלו העניינים להתגלגל במהירות מסחררת. מפלגות הימין דרשו ספירה חוזרת, מפלגות השמאל דרשו לפסול את הימין ואביגדור ליברמן דרש באופן מיידי סמכויות כמו של פוטין. עוד באותו יום אישרה הממשלה את חוק סער שמקפיא את המצב הקיים למשך שנתיים לפחות, סגרה את ערוץ 14 והוציאה את האופוזיציה אל מחוץ לחוק. לשאלה איך הממשלה קובעת חוקים בלי להביא אותם לאישור הכנסת ענה לפיד שזה הכול בגלל שהאופוזיציה לא אחראית, וממילא כבר אין צורך בכנסת כי מעכשיו תהיה פה דיקטטורה כמו ביש עתיד.

עמותות משפטיות מהימין הגישו שאילתה דחופה ליועצת המשפטית לממשלה, שלאחר התייעצות קצרה עם סער הודיעה שכל עוד הימין לא חוזר לשלטון אין מגיעה משפטית והכול בסדר. בצד להן פנו העמותות לבג"ץ שקבע שרק הממשלה נושאת באחריות, על כן אין הצדקה שהיא תבקש את אמונו העם שלא רק שאינו נושא באחריות אלא שהוא עצמו נוהג בחוסר אחריות, עובדה שחצי ממנו בחר באופוזיציה חסרת האחריות. לטענת העותרים שמדובר בפגיעה חסרת תקדים בדמוקרטיה השיבו השופטים שדווקא יש לזה תקדים, הנה, הם הרי אישרו לממשלה ממש לא מזמן לחתום על ההסכם עם לבנון בלי לשאול את הכנסת, או את העם, שמכונה ככה בגלל שרוב האנשים בו הם עמותות.

"לא סביר, לא שפיר, לא מידתי ולא איכותי שאדם מהשוק יקבל זכות הכרעה כמו אנשים נעלים כמונו", פסקו השופטים והשיתו על העותרים 50,000 שקל הוצאות משפט ועשר שנות מאסר עם עבודת פרך, או הגליה, או שלילת אזרחות, או שלושם או מה שיחליט איגוד מגדלי התאבדות מייסודו של אמנון אברמוביץ'.

כך הגיע לסיומו המשבר הפוליטי החרף, הבחירות בוטלו ואזרחי ישראל לא היו צריכים יותר לקטר ששוב יש בחירות. אז אומנם האינפלציה המשיכה לדהור, יאיר לפיד חילק את הנכסים האסטרטגיים של ישראל לכל העולם ולאשתו, בני גנץ הקים בפועל מדינה פלשתינית ומרב מיכאלי השביתה את המשק למשך השבוע ואישרה להפעיל אותו רק בשבת, אבל מנשה לאמשה המשיך כרגיל לכרסם דג מלוח וקיגל ולהתנצח עם החברים שלו, כלומר אלה שלא נשלחו עדיין למעצר מנהלי. "אתם רואים", הוא פיהק, "אמרתם לכם שהקול שלי לא ישנה שום דבר".

עם נפילת הימין, המשבר הפוליטי החרף נפתר: הממשלה ביטלה את הבחירות ואזרחי ישראל לא היו צריכים לקטר ששוב יש בחירות. אילוסטרציה

בסופו של דבר מנשה לאמשה לא הלך להצביע, או הלך ושם פתק של שקד, או של קארה, ואחרי ספירת הקולות התברר שלימין חסר בדיוק קול אחד כדי להגיע למנדט ה-61. מאותו רגע החלו העניינים להתגלגל במהירות מסחררת. עוד באותו יום אישרה הממשלה את חוק סער שמקפיא את המצב הקיים למשך שנתיים לפחות, סגרה את ערוץ 14 והוציאה את האופוזיציה אל מחוץ לחוק

יומיים לאחר הבחירות, כשתמה ספירת הקולות המתנשה, התבררה התוצאה המרעישת: גוש הימין ממש קרוב ל-61 מנדטים, אבל חסר לו קול אחד. הקול של מנשה לאמשה. מי שלא מכיר את מנשה לאמשה עלול לחשוב שכשמו כן הוא, ולא היא. למנשה לאמשה דווקא מאוד משנה מה קורה פה, ויש לו אפילו דעות מוצקות כמעט לגבי כל דבר: ארץ ישראל השלמה (הוא בעד), כלכלה ריכוזית סוציאליסטית (הוא נגד), מדיניות חוץ וביטחון (הוא ניץ מדיני), ואפילו הטקטיקה שבה מכבי חיפה צריכה לשחק מול בנפיקה (בעצם אין לו מושג מי זה בנפיקה, והאם הוא קרוב משפחה של בן-גביר או שהוא בכלל מהצד של רם בן-ברק).

על פי דעותיו המוצקות אפשר היה להניח שהוא יבחר באחת ממפלגות גוש הימין, אבל מנשה לאמשה לא פראיר: את הליכוד הוא לא אוהב כי ביבי תמיד הולך עם השמאל, לחרדים הוא בוודאי לא יצביע כי מה לו ולהם, וחוץ מזה הם עלולים להעדיף קואליציה עם גנץ שתשאיר באופוזיציה את סמוטריץ' ובן גביר, שגם בהם הוא לא בוחר כי הם קיצוניים שיסכלו כל אפשרות לממשלת אחדות עם גנץ. איילת שקד היא בהחלט אפשרות, וגם אביר קארה, הדר מוכתר והפיראטים, אבל לאף אחד מהם אין סיכוי לעבור את אחוז החסימה, מה עוד שאי אפשר לדעת האם החברה האלה ילכו לקואליציה עם ביבי, עם טיבי או יותר גרוע, עם גנץ, שהוא בחור נחמד בסך הכול אבל מוסר את יהודה ושומרון לאבירמאון ואת הכסף של המדינה לחברים שלו מהצבא. אם כי בניגוד לאחרים גנץ לא מסוגל ללכת לקואליציה עם גנץ, וזה יתרון גדול שאין למתחרים.

לכן, מנשה לאמשה החליט שהפעם הוא לא הולך להצביע. זאת אומרת בסוף אולי הוא כן ילך וישם בקלפי פתק לבן לאות מחאה. או פתק של אביר קארה. או שקד. בסוף הרי כל האפשרויות האלה מובילות בדיוק לאותה תוצאה. אילו בנט היה מתמודד אז היה על מה לדבר, כי על בנט אפשר לסמוך. אבל בנט במצב נצור במבצרו ברעננה, אז אין למי להצביע. עדיף ללכת לים.

כל הפוליטיקאים אותו הדבר

החברים של מנשה לאמשה עובדים קשה כדי לנסות לשכנע אותו להצביע למפלגה ימנית שבטוח תעבור. אבל מנשה, כבר אמרנו, לא פראיר.

"לא להצביע למפלגה ימנית יציבה זה בעצם לתת את הקול שלך למפלגה הכי שמאלנית", הם אומרים לו. "לא אכפת לי", מקשה מנשה את עורפו, "שהפוליטיקאים ילמדו לא לזלזל בי".

"אז לפיד ימשיך להוביל אותנו לתהום".

"נו, אז ימשיך. כל הפוליטיקאים אותו הדבר, מה כבר ההבדל בינו וביבי?"

"אתה באמת לא רואה הבדל ביניהם בתפיסת הביטחון? בניהול הכלכלה? ביחסי החוץ של המדינה?"

"בסדר, ממילא בעוד חצי שנה יהיו עוד פעם בחירות".

"אלף", בחצי שנה אפשר לעשות המון נזקים", משדלים החברים, "בי"ת, ראינו מה היה פה בשנה וחצי האחרונות וכמה קשה היה להגיע לבחירות. וגימ"ל, גדעון סער כבר הודיע שהוא הכין חוק שיאפשר לממשלה הנוכחית להמשיך עוד שנתיים בלי בחירות ובלי רוב בכנסת".

"אוי נו", אומר מנשה לאמשה, "הוא סתם מדבר, אף אחד לא ייתן לזה לקרות".

"כמו שאף אחד לא נתן ללפיד לחתום על הסכם שעוררייתי עם לבנון יומיים לפני הבחירות ובלי אישור של הכנסת?"

למרות הכול - הולכת להצביע

הייאוש וחוסר האמון העמוק בפוליטיקאים כמעט גרמו לי להחליט לא להצביע, אבל אז התרחשו כמה דברים שהבהירו שהפתק הקטן שלי חייב להיות מוטל גם הפעם אל תוך הקלפי

ההתנתקות הבאה יכולה לקרות

אבל אז קרו כמה דברים שגרמו לי לשנות את הגישה מן הקצה אל הקצה. ביום ראשון השבוע התקבלה בבג"ץ החלטה שראש הממשלה יאיר לפיד יכול להעביר בממשלת מעבר, דקה לפני הבחירות, את ההסכם עם לבנון, בלי לעבור קודם בכנסת. ההחלטה הזאת העיפה אותי 17 שנה אחורה, לתקופת העקירה מגוש קטיף. עקירה שעליה כתב לפיד, שוחר השלום והאחוזה, שהיא הייתה דרך לנקום במגור הציוני-דתי.

אני חושבת שקצת שכחנו את ההתנתקות. אנחנו כבר לא זוכרים איך כל המערכות, המשפט, הפרקליטות, המשטרה והתקשורת, התגייסו כאיש אחד כדי להעביר אותה. איך כל העתירות לבג"ץ נדחו, איך אוטובוסים נעצרו בדרכם להפגנות, איך עצרו בסיטונאות בני נוער על מאומה, ואיך התקשורת דחפה את כל זה, תוך שהיא הופכת את מתנגדי הגירוש לדמונים.

עד השבוע חשבתי שהעקירה לא יכולה לחזור על עצמה. שיש לנו כבר איוונים ובלמים. אבל אחרי הבג"ץ הזה הבנתי שזה לגמרי יכול לקרות. כולם מלטפים את תוכניתו של יאיר לפיד: הייעוץ המשפטי, בג"ץ, אנשי רוח וכמובן התקשורת. וזה עוד בממשלת מעבר. מה יקרה כאן כשהוא יהיה ראש ממשלה בסמכות? מי יעצור את התוכניות שלו? מי יבלום את ההחלטות שלו ויעביר אותן תחת ביקורת שיפוטית או ביקורת בכלל?

ואם זה לא הספיק, הגיעה שרת התחבורה מרב מיכאלי והודתה שהיא לא משקיעה בתשתיות ביהודה ושומרון משום שזה ממילא שטח שיוחזר בעוד כמה שנים. כלומר יש אנשים שווים, ויש שווים פחות. יש תשתיות ששווה להשקיע בהן, ויש תשתיות משובשות, מסכנות חיים, שלא יזכו לטיפול.

גם שר הביטחון, בני גנץ, מזניח את מתיישבי יהודה ושומרון. הוא לא עוצר את הבנייה המשתוללת והמסוכנת בשטח C, תחת כהונתו מתרחשת אינתיפאדה, והוא, רמטכ"ל לשעבר, מאפשר לכל זה לקרות. כן, הממשלה הזאת לא מכריזה הכרזות פומפוזיות. היא מקדמת את המדיניות שלה בשקט, והתקשורת עוזרת שלא להעיר יותר מדי את הדוב. מה עם הג'ובים שחולקו כאן בתוך כמה חודשים? זוכרים את מינוי קרובות משפחתו של לפיד בקק"ל ובהסתדרות הציונית, את החלפת מנהל מערך ההסברה ומינוי שגרירים מקרב אנשי יש עתיד? דמיניו מה אפשר לעשות בארבע שנים.

אז אני לא יודעת אם הקול הקטנצ'ק שלי יעשה את ההבדל. אני גם לא יודעת איזו ממשלה תקום כאן, אפילו אם יהיה רוב לגוש נתניהו. אבל אני יודעת שכאזרחית דתית ימנית אני חייבת לעשות את ההשתדלות שלי ולשים בקלפי פתק של גוש הימין. תוך כדי אני אתפלל שהשם ייתן עצה טובה לראשי המדינה, לשריה וליועציה.

ועוד מילה למי שחושבים להצביע לאיילת שקד (אם עד סגירת הגיליון היא לא הודיעה על פרישה). באופן אישי לא הייתי בוחרת בה גם לו היו לה ארבעה מנדטים מובטחים. אבל אני קוראת פוסטים ומאמרים שלכם ויש בי צד שמזדהה. אני מבינה את הקושי להצביע למפלגות הקיימות, את הצורך להשמיע קול ציוני דתי מתוך יותר וגם את הרצון לטלטל את המערכת. אבל אם אתם אנשי ימין, שיהודה ושומרון חשובים לכם, שהזהות היהודית של המדינה בראש מעייניכם, ושאתם בעד שהדמוקרטיה תישמר כאן, אני קוראת לכם להבדיל בין הטלת פתק לקלפי - שבו רק קול שעובר את אחוז החסימה נחשב ונספר - ובין מחאה צודקת. בחירה בשקד, שלא עוברת את אחוז החסימה לפי שום סקר, לא תיזכר דקה אחרי הבחירות ולא תפעל שום דבר בעולם. או בעצם כן. היא עלולה להכריע את הכף נגד רוב לאומי-דתי. ובשעה שהמאזניים כל כך שווים - אדם צריך לראות את הקול שלו ככזה שמכריע את כף הבחירות לכאן או לכאן. ומחאה? יש דרכים אחרות, חשובות, להשפיע על נבחר הציבור שלנו לנהוג אחרת. ●

הממשלה הזאת לא מכריזה הכרזות פומפוזיות. היא מקדמת את המדיניות שלה בשקט, והתקשורת עוזרת שלא להעיר יותר מדי את הדוב. מה עם הג'ובים שחולקו כאן בתוך כמה חודשים? זוכרים את מינוי קרובות משפחתו של לפיד בקק"ל ובהסתדרות הציונית, את החלפת מנהל מערך ההסברה ומינוי שגרירים מקרב אנשי יש עתיד? דמיניו מה אפשר לעשות בארבע שנים

וידוי: בסוף השבוע שעבר התגנבה לליבי מחשבה קטנה, שהתיישבה יפה על ההתלבטויות של החודש האחרון: הפעם אני נשארת בבית. נמאס לי להצביע, לתת אמון ולהתאכזב. חמש מערכות בחירות בשלוש וחצי שנים, זה דבר שאי אפשר לדמיין. האם אנחנו כותבים את ספר ירמיהו ב', שמבשר על התפרקות הממלכה? האם ככה זה נראה כשנבחרי העם לא מצליחים למלא את השליחות שלהם, וככה זה נשמע כשהעם לא מצליח להעמיד שלטון מאוחד ויציב?

ועוד וידוי: האכזבה שלי לא התחילה היום. גם בסבב הקודם החלטתי שמספיק, שאני יוצאת לחופשה מהזירה הפוליטית. הרגשתי שנבחרתי הציבור הפכו את ההצבעה שלי-שלנו לבדיחה עצובה. שהם לקחו את האמון שעוד בקושי נשאר אחרי שלוש מערכות בחירות ובמקום להתייחס אליו כאל צלחת חרסינה שעוברת במשפחה כבר שלושה דורות הם הפכו אותו לכדורגל. זה בועט לפה, זה בועט לשם - ממוש משחק דמוקרטי, על חשבוננו. תוך כדי הם זרקו כל רפש אפשרי על המחנה האחר, והפכו אותנו, האזרחים, לשני מחנות אויבים. הם גם לא התאמצו מספיק כדי לספק לנו את היציבות שאנחנו צריכים כאוויר לנשימה. רק לא ביבי, רק כן ביבי. עקרונות קדושים. אז החלטתי ששוברים את הכלים ולא משחקים. החלטתי, אבל בכל זאת יצאתי להצביע.

למה? בגלל ציוץ. כשהעזתי וכתבתי בטוויטר שאני לא מתכוונת להצביע הפעם, קיבלתי חיבוק אמין מאנשי שמאל. "מצוין!", "הגדי גם לקרובי משפחתך", "שכנעי את כל חבריך". ובכן, הבנתי, אם הצד השני כל כך שמח, ואני עדיין מייחלת לממשלת ימין, סימן שאני חייבת להצביע. ולמרות מופח הנפש והאכזבה, הלכתי לממש את זכות הבחירה שלי, לא הרבה לפני שהקלפיות נסגרו.

למי נותר לי להצביע?

ובדיקו כמו במערכון של כוורת, כשהוריו של יודוקוליס ליפשיץ אמרו לו "התעודד, בננו, המצב יכול להיות הרבה יותר גרוע", אז הוא התעודד והמצב באמת נהיה הרבה יותר גרוע, גם אנחנו מגיעים למערכת הבחירות הזאת כשמדד האמון בינינו ובין הפוליטיקאים נמוך מים המלח.

זו הייתה שנה שבה לימדו אותנו הפוליטיקאים עוד כמה שיעורים מאלפים על רמאות ועל סיבוב בכחש. על אופורטוניזם, דורסנות וצביעות. במקביל ראינו איך האופוזיציה עובדת יפה וחזק כדי לשבש את פעילות הממשלה, גם כשהחוקים היו לטובת כולנו.

למערכת הבחירות הזאת הגעתי כמו רבים, סובלת מתסמונת חוסר אמון, מסיןדרום אלרגיה חמורה לחברי כנסת, ובעיקר מיואשת. אז החלטתי לא להצביע. נמאס לי להיות המבוגר האחראי עם פתק אחד קטן שלא יעשה כלום, כי הפוליטיקאים יכולים לעשות בו כרצונם. וחץ מזה התיקו בין הגושים מאותה שהבחירות הבאות כבר מתחממות על הקווים.

ובכלל, מה האפשרויות העומדות לפניי, אישה ציונית דתית וימנית? אין לי אמון בליכוד. פרעות תשפ"א אירעו במשמרת של נתניהו. רצח ולינצ'ים, ירי חי, הצתות ופרעות בנגב, בגליל, בירושלים ובערים המערבות. מי הוניה את המשטרה ולא עשה בה סדר כל השנים? מי הפקיר את המשילות? מי נתן לפשע הפלילי הערבי להגיע לאן שהגיע? מי התעלם מהנגב? וכל זה רק בגזרת ביטחון הפנים. יש עוד הרבה.

האפשרות השנייה היא הצבעה לציונות הדתית. אני מאוד מעריכה את חברי הכנסת היוצאים של המפלגה, גם אם חלוקה עליהם בכמה נושאים. אבל באופן אישי קשה לי להצביע לרשימה המשולבת עם עוצמה יהודית ונעם, כי אני מתנגדת לקו שהן מייצגות ויש להן קול דמויננטי.

בשבוע ערוץ 7

ועידת
בשבוע

לנלנלה

תודה לנל
משתתפי הננס!

יבנות

שפיר

50
חגיגות יום העצמאות
ה-50

החברה לפיתוח
גוש עציון

מאוחדת
רמה אחרת

רימון

בן למשפחה של ארבעה
דורות ביישובי הר חברון.
ראש מועצת הר חברון
יוחאי דמרי

"סטטו-מון" ההתחלה שלנו - עצמו טובה"

כשיגאל אלון הגדיר בתוכניתו את הר חברון כאזור אסטרטגי, לא היה יהודי אחד בשטח שבין חברון לצומת שוקת. כיום חוגגת מועצת הר חברון ארבעים שנה כשבשטחה עשרים יישובים ובהם יותר מ־12 אלף תושבים, על אף תנאי האזור הלא פשוטים. ראש המועצה יוחאי דמרי גאה בצמיחה המואצת בעשור האחרון ומספר על תנאי הקבלה הייחודי שהציב חנן כורת ז"ל כשהוקם היישוב הראשון בחבל

דביר עמר // צילום: כרדי ברמי

"בעזרת ה' נגדיל פה את המימוש והאחיזה שלנו בתוך היישובים. אם בעבר היינו רגילים לראות בהר חברון יישובים של 50-60 משפחות, כעת המשימה שלנו היא שבכל היישובים יהיו לפחות 250 משפחות. אנחנו מתחילים לראות את זה, כבר כעת יש לנו שלושה יישובים גדולים שמתקרבים ל־200 או עברו את ה־200 משפחות"

מוכרות את הבתים. לכן אנחנו משקיעים מאוד במנוע של הקליטה בתוך הקהילות. "שנית, להפוך את השיטה. בעבר הביקוש הכתיב את הקצב של הבנייה, לכן היו בונים שכונה של 10-15 בתים, וזה בעייתי. כיום רוב ככל המקומות אצלנו שיוצאים לפרויקטים בונים 50-60 בתים, ובטנא עומרים יצאו עם פרויקט של 130 בתים. אם בעבר בתים נמכרו מתחת למיליון שקלים, היום אין בתים מתחת למיליון שקלים ורוב הבתים עוברים את המיליון וחצי. כך לדוגמה בנגוהות החליט יום של הרי זהב לבנות במאסה של 40-50 בתים, ובמחירים של כ־800 אלף ומעלה. היום הבתים שם עולים יותר ממיליון שקלים. זו בדיוק הדוגמה לאיך מגדילים את ההיצע ובעקבות כך מגדילים את הביקוש ולא להפך".

לדברי דמרי, סיבות אלו מתכתבות עם הסיבה השלישית: יוקר המחיה והחיפוש של הישראלים אחר דירה, שכולל לרוב יציאה מהערים לפריפריה. "הנקודה השלישית מתכתבת עם השינויים שקורים בישראל כולה ועם ההבנה ששווה להיות פה, שיש לנו באמת מה להציע ולא נורא להתרחק מהעיר. אגב, לא רק מירושלים. מגיעים לכאן מאזור תל אביב ומהדרום וגם בנים ממשיכים".

דמרי עצמו ומשפחתו המורחבת הם מודל מפורא של בנים ממשיכים בהר חברון. "ההורים שלי הגיעו להקים את היישוב עתניאל לפני כ־39 שנה, ואני הייתי רק נער צעיר שסיים את כיתה י"ב. כאן פגשתי נערה צעירה שהפכה להיות אשתי ואם ילדיי", אומר דמרי בחיוך. "ההורים שלי, שיהיו בריאים, עברו כבר את גיל שמונים. אחי, אני, שניים מהילדים הנשואים שלי והנכדים המתוקים שלי, כולם גרים פה. זה הסיפור של הר חברון".

דמרי מדגיש כי הוא אינו מקרה נדיר של בן ממשך ביישובי המועצה. "בכל יישוב שתושביו מגיעים לשנות הארבעים לחייהם יש לנו בנים ממשיכים. אני דוגמה יותר קיצונית בעיניי, אבל יש פה במועצה לא מעט כאלה, גם אם מדובר בדור שלישי ולא רביעי כמו אצלנו. משפחות גדולות בלי עין הרע, שבט שמונה כעשרים או שלושים ילדים ונכדים. המשפחות מבינות את העוצמה הטמונה

להתרחש בין באר שבע לחברון. רק בהמשך הם נודדים צפונה לבנימין ושכם. הסיפורים של אבות האומה התרחשו פה. דוד המלך שבורח מפני שאול מתחבא באזור של הר חברון", אומר דמרי ומצטט פסוק על נבל הכרמלי: "איש מעון ומעשהו בכרמל". "אלו אירועים שמתרחשים ביישובים שלנו, וכשהבנים שומעים את הקולות של האבות הם מבינים שיש סיפור גדול במקום שאנחנו הולכים בעקבותיו. יש כאן אנשים עם אידיאלים, חלוציות ורוח מיוחדת".

אבל העובדה שאדמת הר חברון היא ערש סיפורי התנ"ך לא הצליחה להוות אבן שואבת לרבבות מתיישבים חדשים בשלושים שנותיה הראשונות של המועצה. לעומת רוב המועצות בשומרון, בבנימין ובגוש עציון, שם כל יישוב מונה לרוב 200 משפחות ומעלה, בדרום הר חברון במשך עשרות שנים לא הצליחו להתרום למספרים הגבוהים הללו. לפני עשר שנים מנתה המועצה כ־7,000 תושבים בלבד. כאמור, בעשור האחרון חווה המועצה התקדמות בכל המישורים, אבל דמרי מכוון הלאה. לצד הסיפוק מהגידול במספר התושבים הוא מסמן את המטרה הבאה: "בעזרת ה' נגדיל פה את המימוש והאחיזה שלנו בתוך היישובים. אם בעבר היינו רגילים לראות בהר חברון יישובים של 50-60 משפחות, כעת המשימה שלנו היא שבכל היישובים יהיו לפחות 250 משפחות. אנחנו מתחילים לראות את זה. כבר כעת יש לנו שלושה יישובים גדולים שמתקרבים ל־200 או עברו את ה־200 משפחות".

מה הוביל לשינוי הדרמטי? האם זהו יוקר המחיה שדחף אנשים להגיע למקום זול, או אסטרטגיה שהובילה המועצה, ואולי פעילות קהילתית של התושבים עצמם?

לטעמו של דמרי, כל התשובות נכונות. "לדעתי התהליך קורה כבר שנים רבות, לא רק בשנה־שנתיים האחרונות. התהליך מנוהל, מובל וסודר. מבחינתנו זו המשימה העיקרית - להפוך להיות מועצה גדולה, וזה ברור לכולנו שאנחנו משלמים מחירים", קובע דמרי ומונה את הסיבות להצלחה. "ראשית כול, החיזוק של הקהילות. אם בעבר חשבו שבתים ימכרו את עצמם, כיום אנחנו מבינים שהקהילות

במפגש שנעשה ערב הקמת בית יתיר, היישוב הראשון בהר חברון, שהתקיים בבית היערן ביער יתיר, השתתפו כמה חברים, חלקם מיישבת מרכז הרב, כמו הרב משה הגר, זאב חבר (זמביש), רון שכנר ואפי איתם. במוצאי השבת הגיע לשם חנן פורת ז"ל, וכששאלו אותו המתיישבים הצעירים "איך נדע אילו משפחות לקבל?" העניק את התשובה הגורפת לוועדות הקבלה העתידיות ליישובי החבל. חנן ענה להם בפשטות ובחן השמורים לו: "משפחות שיש להן עין טובה".

ארבעים שנה אחר כך מאשר ראש מועצת הר חברון יוחאי דמרי כי צוותו של חנן פורת נשתמרה באנשי המקום: "העין הטובה היא סימן ההיכר שלנו, והיא המאפשרת לחבר ולאחד. לא בכדי נמצאים כאן במועצה אחת יישובים דתיים, מעורבים וחילוניים, יישובים חקלאיים, מושבים שיתופיים, יישובים קהילתיים ועירוניים ואפילו אוכלוסייה חרדית. פה זה הסיפור של עם ישראל, שמגיע לכאן בעקבות הצעדים של האבות ומנגינתו של דוד המלך, שחיבר כאן חלקים מספר תהילים. העין הטובה שמביאה את הרוח המיוחדת יוצרת קהילות קהילות, ולכן כל הזמן הביקוש פה עצום. זה מה שבעצם גורם למקום להיות כמו שהוא".

הבנים שומעים את קולות האבות

בעוד אזורי ישראל חוזרים לשגרה אחרי החגים, תושבי המועצה האזורית הר חברון נכנסים לחורף של חגיגות, שהחלו בפסח האחרון וצפויות להימשך עד חג הפסח הקרוב. המועצה הכינה לתושבים שורה של פעילויות יישוביות לכל הגילים, וגם אירועי שיא כמו הופעות, חנוכת אתרי תיירות חדשים ועוד. הסיבה למסיבה היא כאמור ציון ארבעים שנה להקמת מועצת הר חברון, חבל ארץ שמתמודד עשרות שנים עם אתגרים מורכבים ומגוונים, ואף על פי כן מצליח לטפח מגמת עלייה משמעותית בעשור האחרון. האירועים, שעד כה זכו להצלחה מרובת משתתפים, הם רק חלק קטן ממה שמשמח את ראש המועצה, יוחאי דמרי. כשהוא מדבר על ההתפתחות במועצה האזורית הר חברון האור ממש קורן מפניו. הוא מצביע על שיעור גידול גבוה בהשוואה לנתונים במועצות אחרות, עם קצב גידול של 6.5 אחוזים בשנה לעומת הממוצע הארצי העומד על שני אחוזים. כיום מונה המועצה יותר מ־12 אלף תושבים. אומנם במספרים מוחלטים לעומת מועצות אחרות ביהודה ושומרון עדיין זהו מספר נמוך, אולם כאמור באחוזים הייתה קפיצה דמוגרפית מכובדת ביישובי המועצה.

"מדובר בזינוק מאוד משמעותי של גידול אצלנו במועצה", מתמוגג דמרי, "מספר התושבים הכפיל את עצמו בעשור האחרון. מספר התלמידים שפתחתי איתם את שנת הלימודים האחרונה היה זהה למספר תושבי המועצה לפני כעשור", הוא נרגש. "יש לנו מה להציע. די לציין שעם הקמת המועצה היו כאן רק ארבעה יישובים, ארבעים משפחות ו־120 תושבים, וברוך ה' היום יש כאן עשרים יישובים, 12 חוות בודדים ויותר מ־12,000 תושבים. 700 יחידות דיור נוספות בשלבים שונים של תכנון ובנייה, ועוד כ־4,000 יחידות דיור שנמצאות בתהליכי תב"ע באישורי המנהל האזורי".

את ההצלחה העכשווית תולה דמרי בהיסטוריה המפוארת. "יש למקום הזה מה להציע, יש בו עבר מפואר. עכשיו אנחנו מתחילים מבראשית, וחשוב לדעת שסיפורי האבות והאימהות מתחילים

צילום: אורי אריה לדוברות הר חברון

"מספר התושבים הכפיל את עצמו בעשור האחרון". אירועי הארבעים למועצת הר חברון

במגורים במקום משפחתי שתומך ויודע לתת מענה הדדי. כלומר, גם המבוגרים נתרמים מהבנים שמסייעים ועוזרים ובמקביל הנכדים נהנים מהקרבה לסבא וסבתא. זו חזרה למסגרת שבה חיו בעבר הלא רחוק, לפחות ככה סיפרה לי סבתא שלי".

מדוע אין רב אזורי?

ביחס כמעט בלתי פרופורציונלי למספר היישובים, מצטיינת מועצת הר חברון במספר מוסדות התורה והחינוך שבה, אשר כוללים מגוון של ישיבות ורבנים על הסקאלה התורנית. בין השאר ניתן למנות את ישיבת ההסדר בעתניאל, ישיבת רעותא בכרמל, המכינות ביתיר ובתלם, הישיבה הקטנה ושבי חברון לצעירים במעלה חבר, הישיבות התיכוניות סוסיא ועתניאל, מדרשת מעון לבנות, כולל הדיינות בבית חגי, ומוסדות חינוך כמו בית הספר שדה בסוסיא והמדרשה במעלה חבר. "יש לנו עולם תורה מגוון ומשמעותי. לא סתם אין פה רב אזורי", מגלה דמרי ומסביר: "כי לא הרי הרב חזי כהן מסנסנה, כהרי הרב ראם הכהן בעתניאל, כהרי הרב אלטשולר בסוסיא. יש פה תורה רחבה ושונה".

על אף הדמויות התורניות שהגיעו מהישיבות הללו או יצאו מהן ומשכו אליהן תלמידים מרחבי הארץ, לא היו הישיבות מנוף לצמיחה דמוגרפית של היישובים ומרבית התלמידים לא נותרו לגור בהם. למשל, ביישוב עתניאל עברו בעשורים האחרונים יותר מ־500 משפחות אברכים, אולם לא קבעו את ביתן ביישוב. "ראשי הישיבה לא ראו בה מנוף להביא משפחות לדרום הר חברון", מסביר דמרי, ממייסדי הישיבה בעתניאל. "הבוגרים שלהם פרושים ברחבי הארץ ועוסקים בתחומי עולם שונים".

לעומת ראשי הישיבות, ראשי המועצה הקודמים דווקא ראו בהקמת מוסדות תורה וחינוך מנוע התיישבותי וניסו באמצעותם להביא עובדים ומשפחות. שפע האתגרים בהר חברון - המרחק מהאזור המרכז והסכנה הביטחונית - הקשה על הבאת משפחות חדשות. הקמת מוסדות החינוך סייעה ליישובים הצעירים, מה שמסביר את ריבוי המוסדות במועצה.

לא מעט פיגועים מחרידים שנחרתו בזיכרון

"יש לנו פה עולם תורה מגוון ומשמעותי". ישיבת עתניאל

חברון לצומת שוקת לא היה יהודי אחד שהסתובב פה, והיום ברוך ה' אחרי גלות של אלפיים שנה חיים כאן 12 אלף יהודים עם תעשייה מתפתחת, מערכת חינוך, עולם תורה, קהילות מגוונות ומערכת מסחר שהולכת וגדלה."

פיאד מיישם את תוכנית אלון
כדי שתצמחו עוד יותר אתם זקוקים לחיזוק התדמית. כרגע האזכורים החדשתיים ביחס אליכם לרוב נוגעים בפעילות של אנרכיסטים. יש לכם דרך להתגבר על כך?

"יש אצלנו גורמי שמאל אנרכיסטיים שפועלים ביחד עם הרשות הפלשתינית וממומנים על ידי כספים זרים. זה חלק מהמערכה על שטח C". דמרי מזכיר כי תוכנית פיאד דיברה על דרום הר חברון כאזור שבו אפשר ליצור רצף של בדואים שנמצאים בישראל עם פלשתינים ביהודה ושומרון, ובכך לפרו את מדינת ישראל ולחצות אותה לשתי מדינות, המזרחית והמערבית. לכן, לדבריו, עומק המאבק הוא נגד ההתיישבות בהר חברון. "לא לחינם בתוכנית אלון בשנות השבעים נכתב דווקא על השטח הזה שהוא חייב להיות חלק מישראל הריבונית, כדי שהדבר לא יקרה. אלא שהמדינה התמהמהה. בא פיאד, לקח את תוכנית אלון ואמר: לא עשיתם, אנחנו נעשה את תוכנית אלון. לצערי זה מה שקורה בפועל. מדינת ישראל לא מספקת מכירה בחשיבות של השטח הזה".

בנקודה זו מפתיע דמרי ומשבח את שר הביטחון בני גנץ, אשר נחשב עוין להתיישבות ביהודה ושומרון. "לשבחו של בני גנץ אציין שהוא אמר לי לא פעם ולא פעמיים שהוא רואה את הדברים עין בעין כמו אלון, שזהו מקום עם חשיבות אסטרטגית למדינת ישראל". יחד עם זאת, הוא מודה, דיבורים לחוד ומעשים לחוד. "לצערי, אמירות נאמרות אבל לא בהכרח מביאות למעשים בפועל. יש פה כמות מטורפת של מבנים פלשתיניים לא חוקיים שנבנים עוד ועוד, לצד מערכת של כבישים שנפרצים וחקלאות פלשתינית שאתה רואה ועיניך כלות: מה יש פה? למה הדבר הזה קורה?"

"האנרכיסטים והערבים יוצרים פרובוקציה ומצלמים מאמצע הסרט. גם אני יכול להראות את הרופא הרחמן מהשלב שהוא חותך את החולה ומגואל בדם ולשים עליו את הכותרת 'לבתר בני אדם', בלי לדעת מאין זה התחיל ולאן זה הולך אחר כך. ההסתה של האנשים הללו היא בגלל המאבק על שטח C והרצון ליצור לנו דה־לגיטימציה"

ההפגנות השבועיות ולפעמים היומיות נגד ההתיישבות בדרום הר חברון, מטרותן אחת: יצירת דה־לגיטימציה. "זה חלק ממנה שקוראים לו 'אלימות המתנחלים'. הם יוצרים פרובוקציה ומצלמים מאמצע הסרט. גם אני יכול להראות את הרופא הרחמן מהשלב שהוא חותך את החולה ומגואל בדם ולשים עליו את הכותרת 'לבתר בני אדם', בלי לדעת מאין זה התחיל ולאן זה הולך אחר כך. ההסתה של האנשים הללו היא בגלל המאבק על שטח C והרצון ליצור לנו דה־לגיטימציה". דמרי מפנה את החץ לעבר הערבים שמשתלטים באין מפריע על עשרות אלפי דונמים, כולל שטחי אש, חרף הכרעות בג"ץ בעניין. "בשטח שלנו יש שטחי אש ענקיים של 50-60 אלף דונם, הנקראים שטח אש 917 ושטח אש 918. אלא שמראשית שנות האלפיים צה"ל הפסיק להתאמן בהם בגלל פלישה של פלשתינים. בתחילה הוא הוציא אותם, פעם, פעמיים ושלוש, אלא שאז הם הגישו בג"ץ נגד המדינה, ומאז במשך כ־16 שנה הבג"ץ הזה עדיין מתנהל".

כדי להטות את שופטי בג"ץ לטובתם, ביצעו הערבים פרובוקציות למכביר. "בשנה וחצי האחרונות ראינו את המאמץ של גורמים עוינים מהאוכלוסייה הערבית לקראת דיונים בבג"ץ ליצור את הפרובוקציות היותר גדולות נגד חיילי צה"ל והמתיישבים כדי להשפיע על בג"ץ. אלא שבערב יום העצמאות הכריע בג"ץ את ההכרעה הפשוטה: חברים, ראינו ללא צל של ספק שהאנשים האלה

הם פולשים עבריינים וצריך להוציא אותם. אין סיבה שהאנשים הללו יישארו שם". אלא שכעת מדינת ישראל מתמהמהת במימוש ההחלטה. "אם בחאן אל־אחמר מדובר בעשרות משפחות, כאן זה בין 200 ל־300 משפחות, הרבה יותר משפחות שלא מפנים אותן. זהו המאבק על השאלה למי שייכת האדמה הזאת".

אחרי ארבעים שנה, מה החלומות שלכם לעתיד?

דמרי מגדיר שלושה יעדים: ההתיישבות, קהילתי וחינוכי. "במשימות ההתיישבותיות צריך לעשות עבודה אינטנסיבית יותר כדי לשמור על אדמות הללו שלנו, מה שנקרא 'המערכה על שטח C'. אומנם יש במועצה 12 אלף תושבים, עשרים יישובים, 12 חוות בודדים, והכול עם תנועת אמנה שצריך להוריד את הכובע בפניה, אבל צריך יותר חקלאות ויותר מרעה, ובכלל, עוד מיזמים שישמרו על האדמות הללו. אנחנו על האירוע הזה, כי הצד השני לא שוקט על השמרים". לדברי דמרי גבולות המדינה לא נקבעו בשנת 1948 אלא בשנת 1900, אז נבנו היישובים הערביים ולמעשה שורטט הגבול. "צריך להחיל סוף סוף ריבונות בלי להתבלבל. אי אפשר שיותר מחצי מיליון איש ביהודה ושומרון יחיו תחת ממשל צבאי. לא יכול להיות שמתוך שישה וחצי מיליון יהודים שחיים בארץ ישראל, בין שמונה לעשרה אחוזים חיים בלי ריבונות".

דמרי מרגיש שהוא ממשיכם של דוד בן־גוריון ויגאל אלון. "בארץ ישראל קם העם היהודי לבנות את ארץ ישראל, ולכן דוד בן־גוריון שהכיר את התנ"ך על בוריו, כמו גם יגאל אלון, ראה בהר חברון חלק בלתי נפרד מסיפורי התנ"ך. אסור לנו להתבלבל, ריבונות היא לא מילה גסה אלא כורח המציאות. כשתהיה ריבונות אפשר יהיה לנצח במערכה על שטח C".

לדברי דמרי, החלת הריבונות תחבר את השטחים שבין היישובים ולמעשה תעניק לישראל את הניצחון במערכה עליהם. "באופן עקרוני בשטח הגאוגרפי הגדול של המועצה ישנם מיליון דונם. אם אתה מוריד מתוכם את היישובים הערביים בשטחי A אתה מגיע לסדר גודל של 600-750 אלף דונם, אלא שמתוכם ישנם רק בין 50 ל־80 אלף דונם שטחי שיפוט של המועצה. בעוד שאצלנו כל שטח המועצה האזורית נמצא רק בתוך היישובים, במדינת ישראל הקטנה תחום השיפוט של המועצות האזוריות הוא גם בין היישובים. לכן ברגע שההסדרה תבוצע, והשטחים שבין לבין יהיו גם הם בתחום השיפוט שלנו, תהיה מוטיבציה לאכיפה בשטחים אלו. זהו חלק מתפיסת הריבונות, המשילות והאחריות שיש לנו שם".

בג"ץ קבע לפנות, המדינה מתמהמהת בביצוע. בנייה פלשתינית בלתי חוקית בשטחי הר חברון

 צילום: רותי צחורי - חלומות מעוצבים

התחלה // נולד באורוגוואי שבדרום אמריקה. ההורים היו ניצולי שואה שנפגשו בארץ ולאחר כמה שנים ירדו לאורוגוואי, שאלה נסעו לא מעט קרובי משפחה שניצלו גם הם מהשואה. "שם נולדנו אני ואחותי".

אבא // יחזקאל כהן ז"ל. נולד בהונגריה, איש חזק שהצליח לחזור מהתופת כדי לגלות שאשתו ושני ילדיו נרצחו. "הייתי בין היחידים שידעו את שמות הילדים. לפני שהלך לעולמו, בגיל 96, ביקש ממני שבהספד אדבר על הילדים שלו ואף נרשום את שמותיהם על המצבה".

אמא // שרה כהן ז"ל. עברה את אושוויץ והצליחה למצוא את בעלה, ששרד אף הוא. השניים הספיקו ללדת ילדה, אך זמן קצר לאחר מכן הוא נרצח בסרביה על ידי אנטישמים מקומיים. "היא הגיעה לארץ עם תינוקת, שם פגשה את אבא שלי". השניים היו מושבניקים שגידלו בקר ואווזים ולאחר מכן הפכו לפרדסנים. "ידעו לעבוד קשה והיו אנשי חסד". בגיל מבוגר יותר עברו לבני ברק.

עולים לארץ // כשהיה בן ארבע חזרה המשפחה ארצה. "אבא שמח שהצליח להביא לעולם דור חדש והחליט לחזור לישראל".

מושבניקים // בארץ התמקמה המשפחה במושב שפיר. "מושב שכולו ניצולי שואה יוצאי הונגריה וצ'כיה. בתור ילדים לא הצלחנו להבין מה שהם עברו, הייתה עלינו שכבת הגנה. היינו מעט מאוד ילדים במושב. בשכבה שלי הייתה רק ילדה אחת נוספת. סניף בני עקיבא הכיל רק שבעה ילדים בכל המושב".

בכיתה עם שר הביטחון // למד בבית הספר היסודי במושב, יחד עם השכנים מקיבוץ עין צורים, משובאות יצחק ומרכז שפירא. "בני גנץ למד איתי בכיתה". אחרי כיתה ח' עבר ללמוד בשיבת השרון, ישיבה קטנה שהייתה אז בהרצליה. משם עבר ללמוד בישיבה גדולה במושב בית מאיר.

על מדים // אחרי פרק הלימודים בשיבות החרדיות, התגייס לצה"ל. "הציונות בבית הייתה חזקה כל השנים, עוד מחוץ לארץ. היה ברור שזה לא משנה אם אני נמצא בישיבה חרדית, אין שאלה לגבי הגיוס לצבא". הוא שובץ ברבנות הצבאית. "רציתי ללכת ליחידות קרביות יחד עם כולם, אבל אחרי שההורים איבדו כל כך הרבה, היה חשוב להם מאוד שאהיה בתפקיד שנתפס כפחות מוסכן".

החצי השני // ריקי לבית שטראוס. חבר משותף של שני זוגות ההורים סידר את המפגש, תוך כדי השירות הצבאי. "כשאני בן 19 והיא בת 18 מצאנו את עצמנו תחת החופה". הזוג הצעיר קבע את ביתו בעיר בני ברק עד תום השירות הצבאי, ולאחר שהתקבל לתפקיד ר"מ בישיבה הטכנולוגית כפר סירטין עברו השניים להתגורר בסמיכות אליה.

מגדל זקן // בגיל 22 הפך להיות ר"מ מן המניין והופקד על הכנת כיתה י"א למבחני הבגרות. "בגלל שהרגשתי שאני עדיין ילד, התחלתי לגדל זקן ומאז לא הפסקתי. לכן הזקן שלי ארוך. לא הייתה לזה שום מטרה חוץ מאשר להיראות מבוגר. אחר כך כבר לא יכולתי להוריד אותו". בהמשך התקדם לתפקיד ניהול. במקביל למד קורסים אוניברסיטאיים בחינוך פורמלי ובלתי פורמלי. אחרי שלוש שנים מונה לסגן מנהל הישיבה. "גם בתפקיד הזה הייתי אחד הצעירים בארץ".

חוזרים לדרום אמריקה // אחרי

יהודה כהן

63
 נשוי לריקי, אב לחמישה וסב לחמישה עשר נכדים

 תושב נתניה

 מנהל בית הילדים אמונה ע"ש צבע אלעזרקי בנתניה

שם בשבילם גם כשהם מכירים את בן או בת הזוג המיועדים, מייצגים את הצד שלהם ומובילים אותם לחופה. אפילו מסייעים אחרי החתונה כשיש בעיות בשלום בית".

הראשונים להצביע // אחד הדגשים בחינוך של ילדי הכפר הוא על מימוש היכולות. "אנחנו הופכים עולמות עם מורים פרטיים ובנות שירות כדי שילד שלנו שמגיע לבית הספר יהיה הראשון שמצביע בכיתה. גילינו מחקרית שילד עם ריח טוב, מורים מתקרבים אליו יותר. אחת המורות התקשרה לברר באיזה שמפו התלמיד השתמש, כי זה עושה ריח טוב בכיתה. ילד שיש לו ריח טוב נחשב ילד מבית טוב, וזאת המטרה שלנו. כך הם מקבלים יחס של ילדים מבתים טובים ויגיעו בכל מהלך חייהם לתפקידים של אנשים מבתים טובים".

ילדים בקהילה // במהלך השנים כיהן כחבר ועדת שמיד שהקימו ראש הממשלה דאז אריאל שרון ושר הרווחה זבולון אורלב, שהייתה אחראית על קביעת דרכי התמודדות עם ילדים בסיכון ובמצוקה בישראל. "יש בארץ מספר גדול של ילדים בסיכון, קרוב ל-7,000 ילדים נמצאים בפנימיות. מהוועדה ההיא יצאו תוכניות חדשות כדי שהטיפול יתחיל בתוך הקהילה ולעשות הכול כדי שהילד לא יצטרך

סיבות נוראיות. היינו בהלם. אבל זה היה רק ההלם הראשוני, אחרי שגילינו שרוב הילדים הם דור שני ושלישי לאותם מקרים. לא רצינו להיות הבייביסיטר גם של הדור הבא, לכן הצבנו שני תנאים: שאנחנו גרים יחד עם הילדים ושייטנו לנו לשנות את המסרות. אנחנו לא פתרון של הרווחה, אנחנו פתרון של הילד".

91 חתונות // מאז, כבר 33 שנים, הוא מנהל יחד עם רעייתו את בית הילדים אמונה ע"ש צבע אלעזרקי בנתניה. במהלך השנים עברו דרכו מאות ילדים. "יש לנו יותר מ-250 בוגרים. הובלנו לחופה כבר 91 ילדים, ויש לנו מהם מאות נכדים. המטרה שלנו היא שכל ילד שגדל כאן יהיה הורה מדהים לילד שלו. זה הבית שלנו".

24/7 עד מאה ועשרים // "הורות זה להיות שם בשבילם כל הזמן. אנחנו מעירים אותם בבוקר ומשכיבים אותם לישון, לוקחים אותם לרופא ומלווים אותם כשהם עולים לכיתה א', חוגגים בר מצווה ובת מצווה, כשהם מתגייסים - אנחנו איתם בכל הטקסים. כשילד שלנו מסיים מסלול בגולני או בגבעתי אנחנו מוציאים אוטובוס מלא ופותחים פריסה עם חמישים ילדים, כולם עם חולצות שהודפסו במיוחד לכבודו, וצועקים בטירוף. אחרי השחרור מממנים להם לימודים אקדמיים ואנחנו

שש שנות עבודה בכפר סירטין הוצע לו לצאת לשליחות ציונית-תורנית בברזיל. "מה יותר טוב מדרום אמריקאי שמבין ספרדית?". כך נסעה המשפחה לשלוש שנות שליחות בברזיל. "אני הייתי שליח בני עקיבא ותרבות תורנית ואשתי הייתה מורה בבית הספר".

בית ישראלי פתוח // "ברזיל הייתה מדינה עם אחוזי התבוללות גבוהים ביותר. מהר מאוד הבנו שהדרך היחידה שלנו לחבר את יהודי המקום לשורשים היא לשלוח כמה שיותר צעירים לארץ. בנינו תוכנית הכשרה ותוכניות אחרות כדי שיגיעו ארצה ויתחברו אליה. ניסינו לקרב אלינו כמה שיותר אנשים ולקשר אותם לארץ וליהדות בצורה כזאת או אחרת. הבית שלנו היה מאוד פתוח, עד כדי כך שכאשר שאלו את הילדים מה אבא שלהם עושה, הם לא ידעו לענות מרוב שהבית היה הומה אנשים בכל שעות היום".

פתרון לילד // אחרי שלוש שנות שליחות חזרה המשפחה ארצה. "באחד הימים ראיתי מודעה בעיתון: 'בית ילדים מחפש מנהל'. חשבתי שזה בית ילדים כמו בקיבוץ, אבל בכל זאת החלטנו לבוא לראות. מצאנו כאן 37 ילדים קטנים וחמודים. כששאלנו מי הילדים האלה, השיבו שאלו ילדים שאינם יכולים לחיות עם ההורים שלהם בגלל

“מכיוון שאין לי שכר הליכה לעבודה ואני גר בתוך העבודה כל חיי, אני קם עם מחלקי החלב והלחם ברבע לשש כדי לוודא שהכול מגיע. תפילת שחרית, בודק שהעסק מתחיל להתעורר ושהילדים מתארגנים כמו שצריך להליכה ל־27 בתי ספר שונים. לאחר מכן מתעסק בענייני היום־יום. בבית הילדים יש 105 עובדים, וצריך לראות שלכולם טוב כי גם כך לילדים יהיה טוב. משם סיבוב למטבחים, למחסנים, למכסות ולשאר האגפים. כשהילדים חוזרים מבתי הספר אחרי הצהריים אני מקבל את פניהם יחד עם הצוות.”

"חדר אוכל עוקי עם כמעט 200 איש, מאוד שמח וחגיגי. התפיסה היא שבכל מעשה שאנחנו עושים, כך בעזרת ה' יראה הבית של הילד שגדל כאן. כשאנחנו מסתכלים במראה אנחנו רואים את נוף מולדתנו. נוף מולדתם של הילדים הוא בית הילדים שהם גדלים בו".

הרב חיים דרוקמן. "בילדותי ראיתי אותו הרבה וראיתי איך שהבית שלו פתוח בפני כל אחד. אשתו גם הייתה הרופאה שלי".

"שהילדים יצליחו ויעזבו את מעגל המצוקה".

"ההצלחות הן בידיי של הקב"ה. בסוף כל יום אני שואל את עצמי אם עשיתי את הדברים הנכונים".

"להמשיך להיות עם הילדים עד מאה ועשרים".

בתיים חדשים // בשנים האחרונות היה שותף בהקמת בית הילדים היהודי במוסקבה, וכן סייע להקמת מבנה חדש לבית הילדים שהופצץ ב"יטומיר שבאוקראינה וילדיו עלו ארצה. "הובלתי את הרעיון ואת תפיסת העולם. יחד עם אשתי כתבנו את התוכנית הראשונית להקמת בתי הילדים הללו".

הנחת // אלי (41), מנהל ישיבת ההסדר בקרני שומרון, נשוי לשושנה, מיילדת בבית החולים מעייני הישועה. הם הורים לחמישה ילדים ומתגוררים בנווה מנחם. אסתי ממט (40), מיילדת בבית החולים לניאדו, נשואה לדניאל, מהנדס באבליטי. הם הורים למיילדת וילדים ומתגוררים בצופים. נעמי פרידמן (37), עורכת דין, נשואה לדובי, יום. הם הורים לשלושה ילדים ומתגוררים בנתניה. אלחנן (30), טכנאי, נשוי לחיה, אחות טיפול נמרץ בבית החולים מאיר. הם הורים לשניים ומתגוררים בקדם. רוני (28), לומד עריכת דין באוניברסיטת רייכמן (לשעבר המרכז הבינתחומי הרצליה), נשוי לעדי, מטפלת בתנועה. בני הזוג מתגוררים בנתניה.

אם זה לא היה המסלול // "לא רואה את עצמי במסלול אחר".

מירי זורגר

**תנור דו תאי של סאטר
בדגם 770
בלעדי לחשמל הקרן
לאפייה אחידה ומדוייקת**

צרת איחפה

תנור הלכתי
ט-הפרדה בין
בשר וחלב

חספני
דירוג אנרגטי A

לטת
שבת

טורבו עם
אפשרות ביטול

סניף חיפה
ברכת משה
(השילוח) 29

סניף אשדוד
אליעזר בן הורקנוס 16

סניף בית שמש
נחל ניצנים 8
(מתחת יש חסד)

סניף ביתר עלית
החוזה מלובלין 35

סניף ירושלים
מלכי ישראל 53
גאולה

סניף ראשי בני ברק
רבי עקיבא 29

סיון רהב־מאיר

54 סיפורים על פרשות השבוע ועלינו

איורים: בנצי מילמן

הספר החדש של
סיון רהב-מאיר
לכל המשפחה
מתנה לחגים

ספרה החדש של **סיון רהב-מאיר**, הוא אוסף של 54 סיפורים קצרים ומעוררי השראה, סיפור אחד על כל פרשה מפרשות השבוע. סיפורים מהארץ ומהעולם, שמעבירים שלל מסרים חינוכיים, מחכימים וגם מצחיקים. בסוף כל סיפור מופיעה "נקודה למחשבה", הזמנה לקוראים לחבר את הסיפור לחייהם שלהם.

ידיעות ספרים

להשיג באתר ybook, סטימצקי STEIMATZKY, צוות ספרים, הסדר נדיר לעמוד בנאות, ובחנויות הספרים המובחרות

חנה קטן
chanakatan@gmail.com

העבודה כבר לא חיינו

אוניברסלית בסיסית, כלומר קצבה שתחלק המדינה לכל אזרחיה. זה רעיון שכבר קיים באופן חלקי בקצבאות הביטוח הלאומי ובתשלומי רווחה שונים, אולי אפילו בדמי האבטלה הנדיבים יחסית, ואפילו מענקי הקורונה הם מעין קדימון לקצבאות כאלה. במקום כסף מזומן אפשר לתת למתפרנס שאינו עובד סל של שירותים וזכויות שיהיו מקבילים לכסף. במקביל, מי שיתרום לחברה - משהו בסגנון השירות הלאומי אבל באופן שאינו מוגבל בזמן ובגיל ויכלול מבוגרים ואף קשישים - יקבל משכורת מהמדינה. התרומה לחברה יכולה להתחיל בליווי קשישים וחולים ופגועי גוף ונפש, או באינסוף מיזמים שהציבור צריך אותם. במסגרת זו אפשר יהיה להתייחס אל לומדי התורה כמי שממלאים את תפקידם בחברה בצורה שלמה, וכך פעילותם כלומדי תורה תמומן על ידי הציבור לכתחילה.

לעבוד רק במה שאוהבים. לאחרונה שוחחנו כמה חברות על שחיקה ועל מאזן הנאה-הכנסה בעבודה. כל אחת שלפה מהכובע או מהמטפחת משאלה, איזה ג'וק שמנקר לה כבר שנים. אחת רוצה מאוד להדריך טיולים, השנייה להקים מדרשה לבנות, השלישית לעבוד בנגרות. אבל כל אחת מחשבת את הפז'ם ואת מאזן ההכנסה אל מול המשאלה - ומקבלת משוואה שלילית. אני חושבת שאין בת חורין אלא מי שמחליטה ללכת עם הלב. ואם לא בגילנו, אימתי? אז שחתי להן מהי עמדות בנושא, כאחת שפוזלת לעבר עיסוק עתידי בליצנות רפואית במבטא צרפתי, או אולי הקמת תיאטרון פלייבק לנשים מאותגרות בתחום הפוריות.

אני חושבת שאנחנו חיים בתקופה שבה מותר לומר שאדם עובד במה שהוא אוהב לעשות ולא במה שהוא חייב לעשות. גם בתחום זה אני חשה את פעמי הגאולה. אנחנו חווים בעוצמה פחותה את קללת חווה "בעצב תלדי בנים" בזכות ההרדמה האפידורלית (למרות שנשאר עוד המון מקום לצער גידול בנים), ואת קללת האדם "בזעת אפיך תאכל לחם" בסגנון לייט. הכוונה היא למציאות שאיננה הישרדותית כי אם לכתחילית. לא עוד "העבודה היא חיינו". אפשר להפחית ממכסת העבודה, אפשר להגמיש את השעות ואת המיקום הגאוגרפי, ואפשר לנוע בחופשיות מתחום לתחום על פי נטיות הנפש. אנחנו נוטים לראות בתופעה הרווחת הזאת אצל צעירים חוסר מחויבות וחוסר יציבות, אבל אני חושבת שזה פשוט דיוק בשאלה מה העיקר ומה הטפל בחיים. העיקר הוא שמה שהאדם יעשה - הוא יעשה בהתלהבות ובתשוקה. הטכנולוגיה בשירות הנפש.

טכנולוגיה בדרך למשיח. כשהייתי קטנה היו הוריי מפזמים לנו בהומור את השיר הבא של נתן אלתרמן: "אם אין לי את מה שאני אוהב, אני אוהב את מה שיש. אומנם זה קצת לא נוח כך בלב, אך מה יועיל אם אתעקש. כי מה שאין לי מעולם לא בא לי, ומה שיש לי - הלוואי ולא היה לי. כי מה שאין - זה מלא חן. אבל זה אין". הגיע הזמן להיגאל מהחשיבה הדטרמיניסטית הזאת.

כתוב על ימות המשיח שהטובה תהיה מושפעת הרבה וכל המעדנים מצויים כעפר, ולא יהיה עסק כל העולם אלא לדעת את ה' בלבד, שנאמר "כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים". עם התחזית התעסוקתית שבה הטכנולוגיה משרתת את צורכי הנפש שלנו, דומה כי החזון הזה הולך ומתגשם. ●

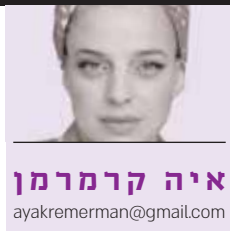
כיום אפשר להכחית ממכסת העבודה, אפשר להגמיש את השעות ואת המיקום הגאוגרפי, ואפשר לנוע בחופשיות מתחום לתחום על פי נטיות הנפש. אנו נוטים לראות בתופעה הרווחת הזאת אצל צעירים חוסר מחויבות וחוסר יציבות, אבל אני חושבת שזה פשוט דיוק בשאלה מה העיקר ומה הטפל בחיים. העיקר הוא שמה שהאדם יעשה - הוא יעשה בהתלהבות ובתשוקה

התחזית של הרצל. יש אנשים עם ראייה רחבה שחוזים למרחוק. כזה היה בנימין זאב הרצל, שפרט לכך שחזה את המדינה היהודית, היה גם סופר ומחזאי מוכשר. 'סולון בלידיה', אחד הסיפורים הקצרים היפהיים שלו, נכתב בהשראת אגדת עם יוונית שעל פיה סולון, הפילוסוף הגדול, ציווה להמית ברעל אדם שגילה דרך להפוך עפר לחיטה. הוא חשש שההמצאה הזאת תפרק את החברה ותמיט אסון על המדינה כולה, מפני שכאשר הפרנסה מובטחת גם בלי עבודה ומאמץ החברה יוצאת מאיפוס ואנשים מחפשים את הרע שסביבם. הצעתו התקבלה והוחלט שעדיפה טרגדיה פרטית מאשר טרגדיה לאומית.

רובוטים במקום בני אדם. השבוע השתתפתי בוועידה הכלכלית של 'בשבע', וזה הביא אותי להתעניין בתחום המרתק הזה. אומנם הוזמנתי לדבר בתחום כלכלת הבריאות בנושאים של פריון, אבל התוודעתי לעולם שלם שלא הכרתי. בספר 'עולם בלי עבודה' כותב הכלכלן ואיש הרוח האנגלי פרופסור דניאל סוסקינד כך: "הרובוטים והאלגוריתמים משוכללים היום כל כך, עד שבקרוב לא יהיה צורך בעמלו של חלק גדול מהאוכלוסייה. בגלל השינויים מרחיקי הלכת האלה פשוט לא תהיה עבודה לכולם". לא מדובר בבעיה כלכלית, כי הרובוטים והמכשירים מכווני הבינה המלאכותית דווקא יביאו את המשק בארצות המפותחות לצמיחה שלא הייתה כמותה. מדובר בעיקר בבעיה חברתית, של אנשים שיחפשו עבודה שהוכשרו לה ולא ישגו עבודה כזו, ויצטרכו לחיות תקופות ארוכות בלי תעסוקה. זה לא יהיה טוב - לא חברתית, לא בריאותית, לא משפחתית ולא לאומית.

למען האמת, מהרגע שבו התחילה הצמיחה הכלכלית המודרנית, לפני 300 שנה בערך, הייתה חרדה גלויה ונסתרת מפני הטכנולוגיה החדשה. למרות זאת, בדרך כלל היא גרמה לגידול בביקוש לעבודות מסוג חדש, כך שהאיזון נשמר. ואולם, בעתיד היכולות של המערכות והמכונות החדשות שלנו ילכו וישתפרו, והן תהיינה מסוגלות לבצע יותר ויותר משימות ופעולות שבעבר חשבנו שרק בני אדם מסוגלים לעשותן, כך שרבים לא יוכלו למצוא עבודה בכלכלה המתפתחת. למשל, לאחרונה הפגישה אותי בתי הקטנה עם מסך מגע שמקבל את ההזמנה מהסועדים במסעדה במקום עובדים בדלפק. אין לי ספק שיש עובדים שמצאו את עצמם מפוטרים בעקבות המסכים הללו. ויש דוגמאות למכביר של טכנולוגיות שאוטוטו נכנסות למשק - מוניות בלי נהג, טרקטורים אוטונומיים שיעבדו את השדות ללא הפסקה, רובוטים שיחליפו פועלי בניין, סופרמרקטים ענקיים שיופעלו על ידי עשרה עובדים בלבד; אלה הם תיאורי עתיד שכבר קיימים בעולם.

לא חייבים לעבוד כדי להתפרנס. בדור הבא יותר ויותר אנשים יגלו שהם לא מסוגלים לתרום כלכלית לחברה כפי שקיוו. הם ייפלטו ממעגל העבודה או יצטרכו לעבור הסבה למקצועות של טכנולוגיה עילית. חלקם יתרמו בתחומים שבהם אין רווח כלכלי ישיר. והאמת היא שיש מקום לשאול שאלה קיומיות: מי אמר שהעבודה צריכה להיות מרכז החיים שלנו? אפשר לנסות לבנות חברה שבה חלק מהאזרחים יקבלו את הכנסתם שלא כתמורה לעבודה אלא ממקורות ציבוריים, בלי לפגוע בתחושת המשמעות והייעוד שלהם. המונח UBI הוא מושג בכלכלה המודרנית שפירושו הכנסה

איה קרמרמן
ayakremerman@gmail.com

דמעות מאחורי הפרגוד

במשפחה הליכודניקית שלי לא הייתה אפשרות לא להצביע. אבל היום, כשהבכור שלי קיבל הודעה לבחור, אני מספרת לו כמה קשה לי להכניס מעטפה לקלפי

תתפשרו על הכול חוץ מהתורה

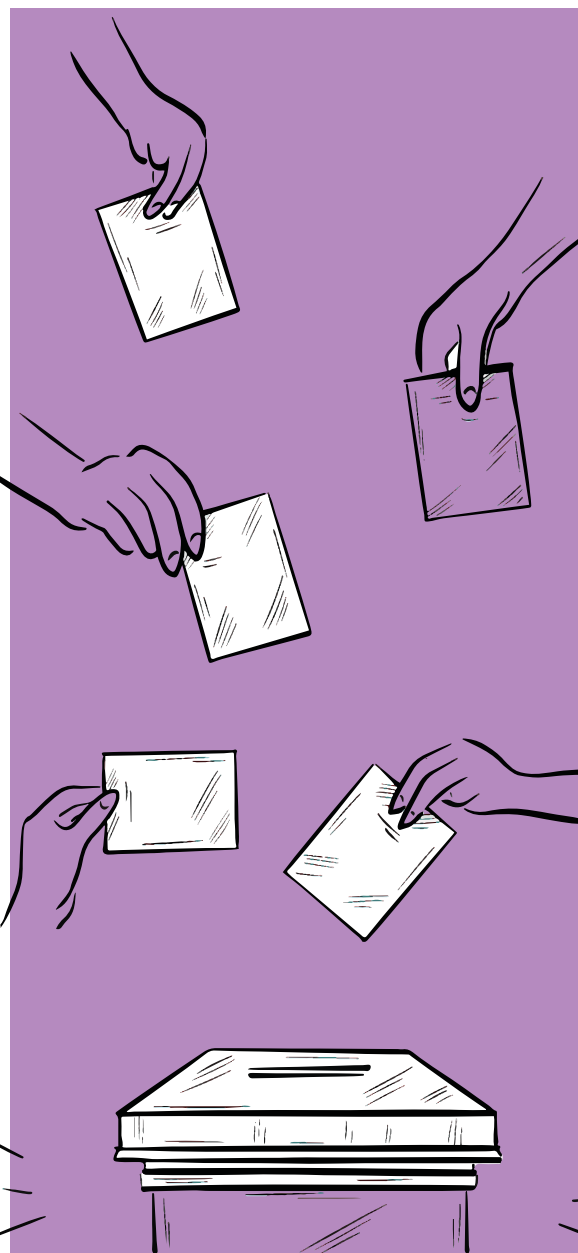
לפני שבוע הבכור קיבל בפעם הראשונה הודעה לבחור. הייתי אמורה להתרגש בשבילו, אבל אני לא מתרגשת. אני עצובה בשבילו. בשביל כולנו. עצובה על ההתפשרות העצומה שהוא ייאלץ לעשות במימוש זכותו האזרחית. עצובה בשבילו שאין אדם אחד שאפשר לשאת אליו עיניים. לדעת שאמת ויושר, מידות טובות וערכים עומדים לנגד עיניו. דרך אגב, לעניות דעתי ואמונותי "לנגד עיניו" זו המדרגה הנמוכה ביותר שצריך לצפות לה ממישהו. המדרגה הגבוהה יותר, שעליה מזמן ויתרנו, היא להתנהג לפי הערכים שהאדם מאמין בהם. תקנו אותי אם אני טועה, אבל פוליטיקאי לא נולד פוליטיקאי. הוא נולד אדם ומתחנך ככל שאר בני האדם. לא ברור למה כשהוא נכנס למשחק התועבה הזה נדרש ממנו פחות. התרגלנו לצפות ממנו לפחות. אני בעיקר עצובה כי כלפי ילדיי, מבחינה חינוכית, זה לא נכון לא להצביע, אבל גם לא נכון להצביע לשליחי ציבור שמזמן שכחו שזה הייעוד שלהם.

אז מה בכל זאת יש לי לייעץ לבני בבואו לקלפי? איזה טיפ אני יכולה לתת לצעירים שבחרים לראשונה? הנה הטיפ שלי: אל תצביעו לאנשים, תצביעו לדרך. תצביעו לערך. תצביעו למה שהכי חשוב לכם בחיים.

אצלי זו התורה. דרכו של ה', שמירה על מצוותיו. הפכתי את עולמי כדי ללכת בדרכו. אם כך, זה הערך העיקרי שעליו אני לא יכולה לוותר ועליו אני מסרבת להתפשר כשאני מושיטה את ידי לפתק. הלוואי שהיד לא הייתה רועדת לי. הלוואי שהפוליטיקאים חובשי הכיפות היו צחים ללא רבב כמו הקיטל שלהם ביום כיפור. הלוואי שהם היו נוצרים לשונם מרע וחושבים לפני שהם מחללים שם שמיים. הלוואי שהייתי גאה שאלו האנשים שמייצגים אותי. ולא רק בשישים אחוזים. אבל אם עליי להתפשר על משהו, לא אתפשר על המלחמה על אופייה היהודי של המדינה שלנו. זה אומר שעליי לבחור באנשים שנלחמים בשבילנו על השבת, גם אם בנוסף לכך הם נלחמים מלחמות שאני לא דוגלת בהן. התורה היא הראשונה במעלה.

אדם שומר תורה ומצוות, אדם שמצוות ה' חשובות לו - אינו יכול להצביע לאנשים שאינם דוגלים בערך הזה שלשמו התכנסנו. בשביל זה יש חילונים. כל כך עצוב לי שבראש המפלגה הנושאת את השם "הבית היהודי" עומדת אישה שאינה שומרת מצוות. איילת שקד אולי מאמינה בעם ישראל ובארץ ישראל, אבל היא חסרה לחלוטין את הצלע השלישית שהיא תורת ישראל. מישהי שמופיעה יום לפני ראש השנה בקמפיין שזועק "לא משנה איפה היית כל השנה, בראש השנה חוזרים הביתה" לא מבינה את המטריה. בראש השנה זה בדיוק משנה איפה היית כל השנה. בדיוק על זה נידונים! נשבר לי הלב כשאנשים ששומרים מצוות ומחפשים את שישם אחוזי ההתאמה שלהם בוחרים להכניס את התורה בתוך ארבעים אחוזי הפשרה.

אז מה אייעץ לך, בן שלי? שתבחר בדרך ולא באדם. שלא תתלה יהבך במבטיחי הבטחות ומפריהן. אייעץ לך לבחור בתורה. הערך העליון הזה שנתן לנו את הזכות לשבת בארץ הטובה מאוד מאוד הזאת. שתבחר באנשים שאינם מצניעים את היותם שומרי מצוות, כאלה שמסובבים ומסלפים את דבר ה' כי מתחשק להם להקים מפלגה. מעל הכול אייעץ לך להתפלל בכוונה גדולה "השיבה שופטינו כבראשונה... ומלוך עלינו מהרה אתה ה' לבדך". אחרת נראה בסבב מספר שש. ●

אדם שומר תורה ומצוות, אדם שמצוות ה' חשובות לו - אינו יכול להצביע לאנשים שאינם דוגלים בערך הזה שלשמו התכנסנו. בשביל זה יש חילונים. כל כך עצוב לי שבראש המפלגה הנושאת את השם "הבית היהודי" עומדת אישה שאינה שומרת מצוות

בלילות שבת בבית סבי, יעקב מרידור ז"ל, המקום של הנכדים היה על "אריה". אריה היה שמיכה מיתולוגית עם ציורי חיות בצבע כתום, וזה היה המקום שבו הנכדים שוכבים בשקט אחרי הסעודה. בבית של סבא שלי היה צריך להיות בשקט בליל שבת כדי לא להפריע למבוגרים לצפות בחדשות. ככה זה כשסבא שר וחבר ננסת והחבר הכי טוב של סבא הוא דוד מנחם (בגין).

גדלתי במשפחה פוליטית. אבי נפטר במהלך כהונתו כחבר ננסת ואמי השתייכה לדור הנסיכים. היא פעילה עד היום, כמו ברסלבית אמיתית שאין לה ייאוש כלל. בשבתות בילינו בחווה של לילי ואריק (שרון), שהיה חברו הטוב של אבי. מאז שאני זוכרת את עצמי סחבו אותי לכנסי הליכוד, שם נאלצתי לחייך ולהקשיב לנאומו של אמא על שורשי האצ"לניקים של העומד מולנו. "הוא גר ברחוב הזה והזה, הסליק היה בגודל הזה והזה ובגין התחבא בו מהתאריך הזה והזה". אמא שלי זכרה הכול מתוך הכרת הטוב עצומה לאנשים שהסתירו את בני משפחתה המורחבת. הכרת הטוב היא תכונה יהודית ואנושית נצרכת, אך מתברר שהיא תכונה שלא מתאימה למי שרוצים לעסוק בפוליטיקה. היא נכחדה ביחד עם פרגון, ענווה, קרדיט משותף, לקיחת אחריות אישית והמילה "אנחנו". חבל.

לכו לעבוד באיקאה

למישהו שמגיע מרקע משפחתי כשלי לעולם אין תהייה אם להצביע או לא. מצביעים, נקודה. אבל ככל שאני גדלה, אני מוצאת שהפעולה הזאת קשה לי יותר ויותר. אולי זו הזילות של תכיפות הבחירות. מיום חגיגת הדמוקרטיה המבשרת על יציבות שלטונית של נבחרים הפועלים בשליחות היושבים בציון ולטובתם זה הפך לדלת מסתובבת הנתונה לגחמיותיהם ושיקולי האגו של מרפדי הכיסאות. אולי אני מתקשה כי השורה הכי נכונה המתארת את מצבנו היא "איפה ישנם עוד אנשים כמו האיש ההוא?" והתשובה העצובה לשאלה: אין. "אין למי להצביע", זה המשפט הכי שגור בכל שיחה מזדמנת עם חברים מימין ומשמאל. תחושת שותפות גורל מעליבה. כולנו בהרגשה שמאחורי פתקי הרשימות בקלפי רוב שליחי הציבור אינם ראויים לייצג אותנו. תרבות הדיבור וההתלהמות של רובם מביכים את המתבונן כל פעם מחדש, הדחף לזכות בכמה שניות של רייטינג מזכיר גימיקים של פליטי ריאליטי מתחילים ותאווה השלטון הנהנתנית מתודלקת על ידי פילוג העם לפלחי מנדטים. בגדול הייתי ממליצה שילכו לעבוד באיקאה, כי נראה שתחום העניין העיקרי שלהם מסתכם בכיסאות.

לפני כמה שנים, לנוכח רשימת המועמדים לראשות העיר, הבנתי שאורח חיי לא יזכה לתמיכה בעיר מגוריי. המרוץ היה בין אדם שאינו שומר תורה ומצוות ובין אדם שמתנגד לשמירת תורה ומצוות. לזו לזו סיטואציה בשבילי. עשן יצא לי מהאוזניים. בין הפח לפחת, מה אני אמורה לעשות? בניסיון לעכב אותי מלהזמין חברת הובלה, אחת מחברות הפרלמנט בקבוצת הווסטאפ ענתה: "מול הקלפי אף אחד לא מוצא את מי שהוא מאמין בו במאה אחוזים. שמים את הכי פחות גרוע". בבחירות האחרונות שוב נעזרתי בפרלמנט. עד הכנסת הפתק למעטפה הם תפקדו כקבוצת תמיכה. עמדתי בדמעות מאחורי הפרגוד. על אמת דמעות. בסדר, אני מבינה שעליי להתפשר. אבל מה עושים כשאין אנשים שאפשר להאמין אפילו לשישים אחוזים ממה שהם אומרים?

מנסים לשלב?

הר ברכה בדיוק בשבילכם

תכנית סטודנטים וסטודנטיות לשילוב תואר ראשון
ולימוד תורה עם מלגה חודשית ומגורים בקהילה צעירה
דירות להשכרה במחירים נוחים!
לפרטים: הרב יזהר 052-8319977

